

פיתוח בטחון ביכולות המוסיקליות האישיות של גננות

א. גייגר

החוג לתנועה וצליל, אוהלו מכללה אקדמית לחינוך, קצרין, ישראל

מחנכות הגיל הרך מביעות תדיר חוסר בטחון ביכולתן המוסיקלית וביכולתן להנחות פעילות מוסיקלית. מבין תחומי האמנויות, המוסיקה נתפשת ע"י אנשי חינוך כתחום הקשה ביותר לשילוב בעבודה החינוכית (הנסי, 2000) ונמצא כי אלו שהינם בעלי דימוי מוסיקלי עצמי נמוך נוטים למזער את עשייתם המוסיקלית (היוויט, 2002). יחד עם זאת, ישנה ציפייה מגננות לשלב ולהנחות פעילויות מוסיקליות בגן הילדים. מטרת המחקר היא לבדוק את האפשרות לחזק את מידת הביטחון של גננות ביכולתן המוסיקלית האישית במהלך למידת קורס מוסיקה שנתי המתמקד באלמנט הקצב, המרכיב המוסיקלי הבסיסי והחשוב, המשותף למוסיקה, תנועה ודיבור (אורף, 1950). נושא הדימוי המוסיקלי הנמוך וחוסר הביטחון של אנשי חינוך להנחות פעילות מוסיקלית עולה בהרחבה בספרות (מורין, 2004). שאלת הפוטנציאל לשנות תפיסתם של אנשי חינוך לגבי יכולתם המוסיקלית האישית כתוצאה מלימודים נבחנה לאורך השנים והשיגה תוצאות מעורבות. לא נמצא מחקר שבחן את השאלה בעקבות למידת קורס ריתמי.

המחקר נמשך שנתיים ועקב אחר שתי קבוצות גננות שלמדו את הקורס, האחת במכללת "אוהלו" בקצרין והשנייה בקונסרבטוריון קריית טבעון. המחקר הוא מחקר פעולה הבנוי משני מעגלים עיקריים. משתתפות המחקר הן הגננות הלומדות. שיטות איסוף הנתונים כוללות: תצפיות, יומנים רפלקטיביים ושאלונים. תצלומים וסרטי וידאו צולמו לאורך הקורס. הממצאים הינם איכותניים וכמותיים.

ממצאי המחקר מראים שהכשרה מוסיקלית ריתמית מהווה אמצעי בר ביצוע לפיתוח המיומנות המוסיקלית של גננות ולחיזוק ביטחונן ביכולתן המוסיקלית האישית. השינוי המשמעותי ביותר התרחש בהקשרים של תפיסת הגננות את רכישת הידע שלהן בתחום הדיסציפלינה, פיתוח מיומנותן בנגינה בכלי הקשה, ותפיסתן העצמית לגבי יכולתן המוסיקלית הכוללת. למידה שיטתית של נגינה בכלי הקשה (דרבוקה) ששולבה באופן קבוע ומובנה לאורך הקורס נמצאה כגורם משמעותי עבור הגננות בתרומה לתחושת ההישג והסיפוק שלהן מהתפתחותן המוסיקלית.

הודגם קושי בהעברת התמורות שעברו הגננות לעבודתן בשטח. על מנת שתמורות אלה יבואו לידי ביטוי בצורה משמעותית בעבודה החינוכית יש צורך בליווי מקצועי בשטח לאורך זמן. כמוכן, התברר שכשהקבוצה עובדת כ"קהילה לומדת" היא מרחיבה את העשייה המוסיקלית מעבר להתרחשות בקורס ומעצימה את האפקטיביות שלו.

ביבליוגרפיה

1. Hennessy, S. (2000) 'Overcoming the Red-feeling: The development of confidence to teach music in primary school amongst student teachers', *British Journal of Music Education*, 17(2), 183-196, Cambridge University Press.
2. Hewitt, A. (2002) 'A Comparative Analysis of Process and Product with Specialist and Generalist Pre-service Teachers involved in a Group Composition Activity', *Music Education Research* 4(1), 25-36.
3. Orff C. and Keetman G.(1950) *Musik für Kinder I*, Mainz: Schott.
4. Morin, F. (2004) 'K-4 Pre-service Classroom Teachers' Beliefs about Useful Skills, Understandings, and Future Practice in Music', *Research and Issues in Music Education*, 2(1), September.